

Notitie Benen op tafel-overleg PS Omgevingsverordening 13 januari 2020

Inleiding

Deze notitie is opgesteld voor Provinciale Staten ter voorbereiding op het Benen op tafel-overleg (BOT-overleg) over de Omgevingsverordening NH2020 op 13 januari aanstaande. Het bevat een overzicht op hoofdlijnen van de onderwerpen die tijdens het BOT-overleg zullen worden besproken.

1. Omgevingsverordening NH2020

In september 2018 is de provincie gestart met de schrijffase van de Omgevingsverordening NH2020, parallel aan de afronding van de Omgevingsvisie NH2050. De ontwerp Omgevingsverordening NH2020 zal volgens planning half februari ter inzage worden gelegd.

In de Omgevingsverordening NH2020 wil het college van GS een aantal zaken een plek geven. Ten eerste gaat het om de sturingsfilosofie van de Omgevingsvisie NH2050; 'lokaal wat kan, regionaal wat moet. Ruimte bieden voor maatwerk, gelet op de diversiteit van regio's'. Daarnaast willen we enkele inhoudelijke ambities en ontwikkelprincipes uit de Omgevingsvisie NH2050 in concrete juridische regels omzetten. Ten derde zijn er enkele speerpunten uit het coalitieakkoord 'Duurzaam doorpakken' die vragen om een vertaling in de eerste Omgevingsverordening. Ten slotte is er de input uit de ambtelijke consultatie op de concept Omgevingsverordening.

Het college van GS is voornemens om hier in de ontwerp Omgevingsverordening NH2020 als volgt invulling aan te geven:

- Beleidsinhoudelijke veranderingen ten opzichte van de regels in de huidige 21 verordeningen zijn voornamelijk te vinden in de instructieregels gericht op gemeentelijke plannen;
- De belangrijkste wijzigingen in deze instructieregels zijn de volgende. Deze onderwerpen zullen tijdens het BOT-overleg worden besproken:
 - a. meer ruimte voor kleinschalige woningbouw;
 - b. overige kleinschalige stedelijke ontwikkelingen alleen op bestaande bouwvlakken;
 - c. Beschrijven en vastleggen kernkwaliteiten Bijzonder Provinciaal Landschap (BPL);
 - d. meer ruimte voor windmolens in de MRA, vooruitlopend op de RES;
 - e. borgen belang industrieterreinen in het NZKG;
 - f. aandacht voor risico's klimaatadaptatie;
 - g. ruimte voor experiment/meerwaarde.

In paragraaf 2 een nadere toelichting op bovengenoemde voorgenomen wijzigingen. Daarna wordt in paragraaf 3 ter verduidelijking een overzicht gegeven van alle instructieregels aan gemeenten die in de Omgevingsverordening worden opgenomen. Dit om de regels die inhoudelijk wijzigen in samenhang te bezien.

2. Inhoudelijke wijzigingen

a. Ruimte voor kleinschalige woningbouw

In de Omgevingsverordening wil het college gemeenten meer ruimte bieden voor kleinschalige woningbouw door:

- Regionale afspraken over wonen ook van toepassing te verklaren op kleinschalige woningbouw (11 woningen of minder);
- Te regelen dat nieuwe kleinschalige woningbouw altijd in of aan de kern/het dorpslint plaatsvindt;

- Als uitzondering hierop het volgende te regelen: in het geval van transformatie bedrijfsfuncties (bijvoorbeeld voormalig agrarisch bouwperceel) in het landelijk gebied: bij sloop 1500 m² max. 2 woningen mogelijk. Deze mogelijkheid bestaat ook al in de huidige Provinciale Ruimtelijke Verordening (PRV).

Hiermee geven we gemeenten meer ruimte dan in de huidige Provinciale Ruimtelijke Verordening (PRV). In de PRV is namelijk een verbod opgenomen op kleinschalige woningbouw in het landelijk gebied. Met de voorgenomen nieuwe regels wordt het mogelijk aan de rand van kernen te bouwen. De in het coalitieakkoord genoemde woonakkoorden leveren input voor de regionale afspraken over wonen. Met de nieuwe regels geven we invulling aan de ambitie in het coalitieakkoord en de Omgevingsvisie om daar waar nodig ruimte te bieden voor woningbouw aan de rand van kernen.

b. Ruimte voor overige kleinschalige stedelijke ontwikkelingen

In de omgevingsverordening wil het college overige kleinschalige stedelijke ontwikkelingen in het landelijk gebied beperken door:

- Te regelen dat overige kleinschalige ontwikkelingen in landelijk gebied (bijvoorbeeld recreatie, bedrijven tot 500 m²) alleen mogelijk zijn op bestaande bouwvlakken;
- Een uitzondering te maken voor schuilstallen.

Hiermee sluiten we voor de overige kleinschalige ontwikkelingen aan op de praktijk van de huidige Provinciale Ruimtelijke Verordening (PRV).

c. Kernkwaliteiten Bijzonder Provinciaal Landschap (BPL)

In de Omgevingsvisie NH2050 is het ontwikkelprincipe opgenomen om te komen tot een vereenvoudiging van het landschappelijk beleid met minder regimes. Ook wordt richting de Omgevingsverordening de opdracht gegeven om de kernkwaliteiten van de Noord-Hollandse landschappen vast te leggen.

In de Omgevingsverordening wil het college hier als volgt invulling aan geven:

- Vereenvoudigen door een beperkt aantal regimes op te nemen:
 - Natuurnetwerk Nederland (NNN, natuurwaarden)
 - Erfgoederen van bijzondere universele waarden (Unesco werelderfgoedwaarden)
 - Bijzonder Provinciaal Landschap (BPL, landschappelijke waarden)
- Voor BPL per leggen we gebied de kernkwaliteiten vast, als bijlage bij de verordening;
- De huidige regimes weidevogelleefgebied, aardkundig waardevolle gebieden, aardkundige monumenten en bufferzones komen te vervallen. De kwaliteiten die met deze regimes werden beschermd, worden (voorzover deze kwaliteiten nog aanwezig zijn) opgenomen in de kernkwaliteitenbeschrijvingen BPL of de wezenlijke kenmerken en waarden NNN.
- De begrenzing van de BPL-gebieden baseren we op de grenzen van de huidige beschermingsregimes (PRV en PMV) in combinatie met landschappelijk logische grenzen, onder andere gebaseerd op het Kwaliteitsbeeld Landschap Noord-Holland 2050;
- In BPL;
 - Zijn grootschalige stedelijke ontwikkelingen niet toegestaan, tenzij groot openbaar belang wordt aangetoond;
 - Kleinschalige woningbouw, overige kleinschalige stedelijke ontwikkelingen en overige ruimtelijke ontwikkelingen (zoals windmolens en opstellingen voor zonne-energie) zijn alleen toegestaan als de kernkwaliteiten niet worden aangetast. De gemeente weegt dit af op basis van de in de Omgevingsverordening beschreven kernkwaliteiten.

Naast de inhoudelijke vertaling van de Omgevingsvisie, geven we met deze regels invulling aan de sturingsfilosofie om te komen tot regionaal maatwerk. Door het gebiedsgericht beschrijven van kernkwaliteiten, is het mogelijk gebiedsspecifieke afwegingen te maken. Dat was met de huidige regimes uit de PRV en PMV die nu in het BPL zijn opgenomen niet mogelijk. Dit doordat hier een generieke regel gold voor alle gebieden binnen het betreffende regime.

d. Ruimte voor windenergie in de MRA

In de Omgevingsverordening wil het college meer ruimte bieden voor windenergie op land door:

- Binnen de herstructureringsgebieden (uit de PRV) in de Metropoolregio Amsterdam (MRA):
 - Het saneringsvereiste te schrappen;
 - Het plafond van 685,5 MW te schrappen;
 - De eis voor een lijnopstelling terug te brengen van een lijn van 6 naar een lijn van 3 windmolens;
- Buiten deze herstructureringsgebieden GS de mogelijkheid te geven ‘windenergiegebieden’ aan te wijzen, waarbinnen nieuwe windmolens kunnen worden gerealiseerd. Dit geldt alleen in de MRA
- In Noord-Holland Noord is het vooruitlopend op de RES-sen alleen mogelijk een nieuwe windmolen te plaatsen ter vervanging van een oude windmolen.

Met de nieuwe regels geven we invulling aan de doelstelling uit het coalitieakkoord om in de MRA vooruitlopend op de RES-sen ruimte te bieden voor de plaatsing van windmolens op basis van het principe ‘ja-mits’.

e. Vastleggen belang Industrierreinen van provinciaal belang in het NZKG

In de Omgevingsverordening wil het college de provinciale belangen bij de industrierreinen in het NZKG vastleggen door:

- Te regelen dat op deze industrierreinen alleen ontwikkelingen mogelijk zijn voor energietransitie, circulaire economie, havengebonden en havengerelateerde activiteiten en zware industrie;
- Binnen de milieucontouren rond de industrierreinen alleen nieuwe ontwikkelingen toe te staan als deze geen beperking opleveren voor de milieugebruiksruimte van de bedrijven op het industrierrein.

Met deze nieuwe provinciale regel geven we invulling aan het belang dat in de Omgevingsvisie wordt gehecht aan de industrierreinen in het NZKG. Deze industrierreinen zijn nodig om ruimte te bieden aan onze ambities op het gebied van circulaire economie en energietransitie. Ook is het nodig zeker te stellen dat ruimte beschikbaar blijft voor havenactiviteiten en bedrijven in zwaardere milieucategorieën. Daarbij is niet alleen de fysieke ruimte van belang, maar ook de milieucontouren rond de industrierreinen. Omdat de industrierreinen een regionale functie vervullen en de bijbehorende milieucontouren gemeentegrens-overstijgend zijn, leggen we deze op provinciaal niveau vast.

f. Aandacht voor risico's klimaatverandering

In de Omgevingsverordening wil het college vastleggen dat er bij alle nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen aandacht moet worden besteed aan de gevolgen van klimaatverandering:

- Gemeenten moeten bij alle nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen toelichten op welke wijze in het plan rekening is gehouden met de risico's van klimaatverandering. Hierbij gaat het om de risico's op:
 - Wateroverlast;
 - Overstroming;

- Hitte;
- Droogte;
- Ook moeten gemeenten mogelijke maatregelen of voorzieningen om de risico's te voorkomen of te beperken in kaart brengen.

Hiermee wordt de reikwijdte van het huidige artikel uit de PRV verbreed. In het huidige artikel hoeven gemeenten alleen aandacht te besteden aan overstromingsrisico's bij vitale en kwetsbare functies. Met het nieuwe artikel wordt invulling gegeven aan de basisrandvoorwaarde uit de Omgevingsvisie over klimaatadaptatie. De provincie stelt geen maatregelen verplicht maar verplicht gemeenten tot het maken van een wel overwogen besluit ten aanzien van klimaatadaptatie die recht doet aan de plaatselijke situatie.

g. Ruimte voor experiment/meerwaarde

In de Omgevingsverordening wil het college zoveel als mogelijk invulling geven aan de sturingsfilosofie door mogelijkheden te bieden voor lokale/regionale afweging en maatwerk. Toch kan het voorkomen dat de Omgevingsverordening experimenten of activiteiten onmogelijk maakt, terwijl het experiment of de activiteit een bijzondere meerwaarde heeft. Een meerwaarde voor bijvoorbeeld de provinciale ambities en doelstellingen uit de Omgevingsvisie. Een dergelijke situatie willen we ondervangen door:

- GS de mogelijkheid te geven een gebied aan te wijzen waar voor een experiment of activiteit met aantoonbare meerwaarde kan worden afgeweken van regels in de Omgevingsverordening;
- Het experiment of de activiteit moet een bijzondere meerwaarde hebben voor de ambities en doelstellingen uit de Omgevingsvisie NH2050
- GS stellen nadere regels vast over onder meer de tijdsduur van het experiment, de monitoring en de regels waarvan mag worden afgeweken.

3. Samenhang instructieregels gemeenten

De meeste inhoudelijke wijzigingen in de provinciale regels zullen te vinden zijn in de instructieregels aan gemeenten. In deze paragraaf leest u meer over de samenhang tussen de verschillende regels die zich richten tot de gemeenten in Noord-Holland. Zie onderstaande tabel. De wijzigingen ten opzichte van de huidige verordening zijn in rood weergegeven.

	Stedelijke functies	Agrarische functies	Overige functies
1. Regels voor de hele provincie	● Woningbouw: regionale afspraken (ook voor kleinschalige woningbouw). Kleinschalig alleen in of aan de kern/het dorpslint; ● Bedrijventerreinen/kantoren/detailhandel/recreatie: regionale afspraken ● Overige kleinschalige stedelijke functies: alleen op bestaand bouwvlak ● Woningen binnen de LIB5 zone (Schiphol)	● Regels voor agrarische bouwpercelen ● Regels voor voormalige agrarische bouwpercelen (betrokken bij woningbouw, zie stedelijke functies) ● Regels voor intensieve veehouderij	● Regels voor windenergie ● Regels voor opstellingen voor zonne-energie

	• Industrieterreinen van provinciaal belang in het NZKG		
2. Aanvullende regels voor specifieke gebieden in de provincie	• Beschermde landelijk gebied (beschermingsregimes): ○ Natuurnetwerk Nederland ○ Erfgoederen van uitzonderlijke universele waarde (Unesco werelderfgoed) ○ Bijzonder provinciaal landschap (BPL) • Concentratiegebieden landbouw: ○ Glastuinbouwconcentratiegebied ○ Tuinbouwconcentratiegebied ○ Zaadveredelingsconcentratiegebied ○ Permanente bollenteelt		
3. Aanvullende regels voor ruimtelijke inpassing en klimaatadaptatie (hoe?)	• Leidraad landschap en cultuurhistorie • Klimaatadaptatie		